

SANT
JOAN 85
ALTEA

DEL 21 AL 25 JUNY

ALTEA
1985

SANT JOAN

PRESENTACIÓ

Una vegada més, com cada any, se'ns acostava la festa de Sant Joan. La seua celebració té una especial significació cultural a tot el llarg del País Valencià i, per extensió, a tots els pobles de la vora del Mediterrani.

La nostra tradició es remunta a segles abans de Jesucrist. Aleshores es commemorava l'arribada del Solstici d'Estiu. Festa de caràcter pagà, amb motius terrenals, on l'home -que es trobava en estret contacte amb la naturalesa-, considerava la terra i les seues collites com la cosa més important a festejar.

La festa de Sant Joan marca la fi de la primavera i l'inici de l'estiu. Els fruits han arribat a la seua maduresa i és l'hora de recollir el que hem sembrat.

Antigament i en casi totes les cases i Partides d'Altea, en arribar la nit de Sant Joan, s'encenien grans fogueres. Els més menuts cantaven i ballaven al voltant del foc i els grans seguien la festa contant contes i rondalles. L'arbre i el foc són els dos protagonistes principals de la festa i cal que el nostre poble recupere el costum d'encendre fogueres la nit de Sant Joan.

Anar per l'arbret és una cosa ben divertida. La vespra de la festa i, en acabant de dinar, tota una colla de jòvens i més menuts se'n van pel xop que després s'alçarà enmig la plaça de l'església.

Ixen tots junts des del Portal cap als Dos Rius; van fent broma i bevent vi i van acompanyats pel tabalet i la dolçaina. Després de tallar el xop, d'haver berenat i haver-se remullat els uns als altres, quan ja el cos va ben carregat de vi, se'n tornen. La paradeta a la Creu serveix per a prendre forces i poder pujar les Costeres i carrers que encara els queden. En arribar dalt de la Costera dels Matxos -amerats per la suor que s'esgola per les esguellades camises i els cossos nuets-, els jòvens comencen a demanar aigua. Les dones, ja preparades, van tirant-los bona cosade poalades des de les finestres. Ja són a prop del lloc: carrer Calvari, cantó la Promesa, carrer Sant Miquel i la Plaça.

El més costós de tot és plantar el xop. Una vegada tensades les cordes i col·locat en el seu forat l'arbre es queda plantat. És en eixe precís instant quan la festa és, encara si cap, més festa: El tabal i la dolçaina es desfan de tant de tocar, els jòvens més atrevits pugen a l'arbre a penjar el que volen: un tros de camisa que encara conserven, un camal del pantaló, la senyera... Els altres jòvens segueixen ballant. Potser els pares d'eixos jòvens ja plantaren l'arbre d'ahir, potser els nostres fills seran qui el plantaran demà.

Deixem que rode la roda. Visca Sant Joan per molts anys...!

V.RONDA

clavari d'honor

MOTEO GONZÁLEZ LLORÉNS

clavari

JAIME TÈCLES SELLÉS

majorals

ANGEL FERRER ALVADO
JOSÉ AUSIAS BORJA
JOSÉ SELLÉS BUIGUES
JOSÉ TÈCLES SELLÉS
RAMIR DURÀ I TORRES
J. M. CARRERES I ALÓS
MIGUEL RIPOLL CANO
PACO LLOPIS GONZÁLEZ
JOSÉ LUIS ASENSI BERENGUER
MATIAS BALAGUER GARCÍA
ANTONIO ZARAGOZÍ LLINARES
DIEGO SOLER DEvesa
ROC FUSTER I OROZCO
PEDRO JAIME ZARAGOZÍ BORJA
DIEGO FERRER AZNAR
FRANCISCO FERRER AZNAR
JOSÉ SASTRE PASCUAL
VICENTE PLA DEvesa
DIEGO MULET BALLESTER
ANTONIO RANCHAL CAMPOS
DIEGO PÉREZ BORJA
JOSÉ ANTONIO VALERA DEL PINO

clavària

JERÓNIMA SENDRA RIERA

majorales

TERESA BALAGUER GARCÍA
VICENTA RONDA I FLORES
MAGDALENA FLORES MUÑOZ
Mª ISABEL PÉREZ BERENGUER
MARGARITA PALENCIA GARCÍA
MAGDALENA PONS ALVADO
MAVI CÁCÈRES ZARAGOZA
ISABEL VALLS VALLÉS
MAITE ALÓS LLORET
Mª ANGELES EGEA OROZCO
PEPA RIBES ZARAGOZÍ
ISABEL FUENTES SALINAS

TONICO FERRER, VICENTA LA CORRITA, COSME EL CÈNTIM

Evocar a tres personajes tan vinculados a nuestra fiesta tradicional de Sant Joan, es el mínimo homenaje que puede y debe tributarse a Tónico Ferrer, La Tía Corrita y Cosme el Cèntim. Los tres fueron alma y vida de nuestra fiesta.

Su presencia constante, desde el primer toque de campana hasta el último cohete del "castell" en nuestras fiestas, fué un símbolo, un acicate, un ejemplo para todos los que hicieron y celebraron las fiestas dedicadas a Sant Joan. Desde el largo recorrido del "Riu" a la Plaza de la Iglesia, y en las "Revetles", hasta colocar banderolas y hacer los arcos, allí estaban siempre el tío Tónico Ferrer, la tía Corrita, y Cosme el Cèntim.

Tres personajes de la fiesta, que ya no están entre nosotros, pero permanecen en el recuerdo de por siempre.

TONICO FERRER

Muy conocido por todos los mayores, -y los que no lo son tanto-, fueron el gracejo y las dotes que tenía el tío Tónico en la "plantà de l'arbret" los que animaron durante muchos años las fiestas de Sant Joan.

Una vez talado el árbol, que tenía que ser transportado a hombros de los mozos hasta la Plaza de la Iglesia, se formaba la larga caravana recorriendo todo el itinerario, y el tío Tónico Ferrer animaba sin cesar el paso por las calles.

Otra de sus facetas era su acompañamiento en burro, en el que hacía mil peripecias, llevando en la "sària, el vi, les botifarres, melva, pa", etc... para la merienda de todos los que querían acompañar a la búsqueda y selección del chopo y su corte y, sobre todo, su traslado.

Ramón Lloréns, en su libro "Diccionario de Altea y sus cosas", resume al tío Tónico Ferrer con estas palabras: "Sus voces de ánimo y de alegría contagiaban y resonaban en los caminos polvorientos al paso del árbol hacia la Plaza de la Iglesia. En las "revetles" repartía caramelos a los chiquillos, y soltaba entre los mayores algún que otro "borratxo de cinc parades". Al final de sus días, en 1.964, los mayores de las fiestas le rindieron un merecido homenaje."

LA TIA CORRITA

La tía Corrita esperaba ansiosa la llegada de la larga muchachada con "l'Arbret" al paso por delante de su casa, situada en "el carrer Calvari" donde le tributaba sus honores bailando y tocando las castañuelas. Este gesto era muy agradecido por los portadores de l'Arbret, pues después de subir de un tirón la Costera dels Matxos, bien merecido tenían este pequeño descanso.

Era animadora con sus bailes y sus cantos de coplillas y jotas.

COSME EL CÈNTIM

Se retiró a sus soledades cuando los años se le echaron encima, y se convirtió en un hombre callado y reservón. Pero en su juventud también había sido muy po-

pular en nuestras fiestas. Su afición era hacia el baile. Hacía pareja con la tía Corrita, y ambos hicieron las delicias de aquellas gentes de la Altea labradora y marinera de aquella primera mitad del siglo.

Con las castañuelas y su aire bailador animaba una "maravella" nuestra fiesta de Sant Joan, que perdurará por siempre en Altea.

Sea éste el pequeño recuerdo a estos tres personajes que animaron "la plantà de l'Arbret" y toda la fiesta de Sant Joan.

V. SELLÉS

VICENTA LA CORRITA O LA FESTA FETA DONA

Les festes dels pobles valencians, i més a Altea, són fets populars on participa molta gent. Persones que dediquen part de les seues hores a preparar la festa, tots els actes que passen rapidíssims en els pocs dies que duren. En fer que el dia del patró o patrona siga un dia gran de veritat, en què no falte ni la coca ni el bon vi, ni la música del tabalet i la dolçaina, en buscar el xop que es plantarà en arribar l'estiu a la Plaça de Dalt; en tantes i tantes coses que faran que la festa isca redona.

Després, quan siga l'hora, clavaris, majorals i la resta del poble faran un tot fester, vigorós, lúdic i participatiu, on és molt difícil no integrar-se. U, que és alteà dels no nascuts

a Altea i que coneix el poble des de fa casi vint anys, ha trobat la festa de l'arbret, la festa de Sant Joan, com un fet d'una força vital desbordant; una explosió de ganes de viure de tot el Fornet.

Els muscles dels jóvens fent tremolar el caramull del vell xop; els crits d'aigua i vi per a calmar una miqueta la calor de la vesprada; la bandeta de música i d'altres, són records inesborrables dins d'uns bons records. Entre eixos pensaments, u de ben emocionant és quan el xop, com un cuc de peus humans, muntava per la Costera dels Matxos i, en arribant a ca Vicenta la Corrita, feia la seua

tradicional paradeta perquè, al ritme del tabalet i la dolçaina, Vicenta, fent picar les postisses, ens cantara i ballara cobletes i jotes, mentres els jóvens recuperaven l'alé per arribar a la Plaça. Totes les vespres de Sant Joan, La Corrita, davant del xop i de la Serra Bèrnia, era un cant a la vida, a les ganes de viure, a l'estiu primerenc i a la festa. Personatge d'una vitalitat immensa, fins els seus últims dies va eixir a ballar. La seua personalitat ha anat, va i anirà per sempre lligada a la festa de Sant Joan. Sabem que enguany, com un any més, els xopers (de xop i de xopat) quan passen pel Calvari, camí del Cantó de la Promesa, tindran el bon record de Vicenta, com una vesprada de tots els mesos de juny, des de ja fa molts anys, quan l'estiu ja és nostre.

BERNAT MARÍ

EL "TI" PASQUAL

El "ti" Pasqual era un home senzill i tranquil com dels pocs que encara queden en aquest poble. Mai no li va agradar lligar la seua vida a ningú, per això, es va quedar fadrí. Vivia en una caseta menuda al carrer Sant Josep.

Amb la seua mirada cansada, la gorra sempre posada i el cigarret penjant-li entre els llavis a mig consumir, es passejava pels carrers d'Altea

A poqueta vesprada solia anar-se'n cap a la Plaça a prendre el sol i fer la xarradeta amb altres hòmens de la seua edat. Els agradava parlar de tot un poc; de quan ells eren jóvens; dels seus viatges, dels seus records.

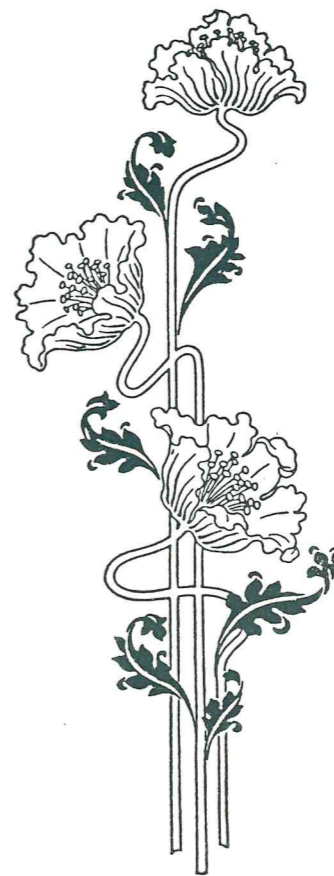
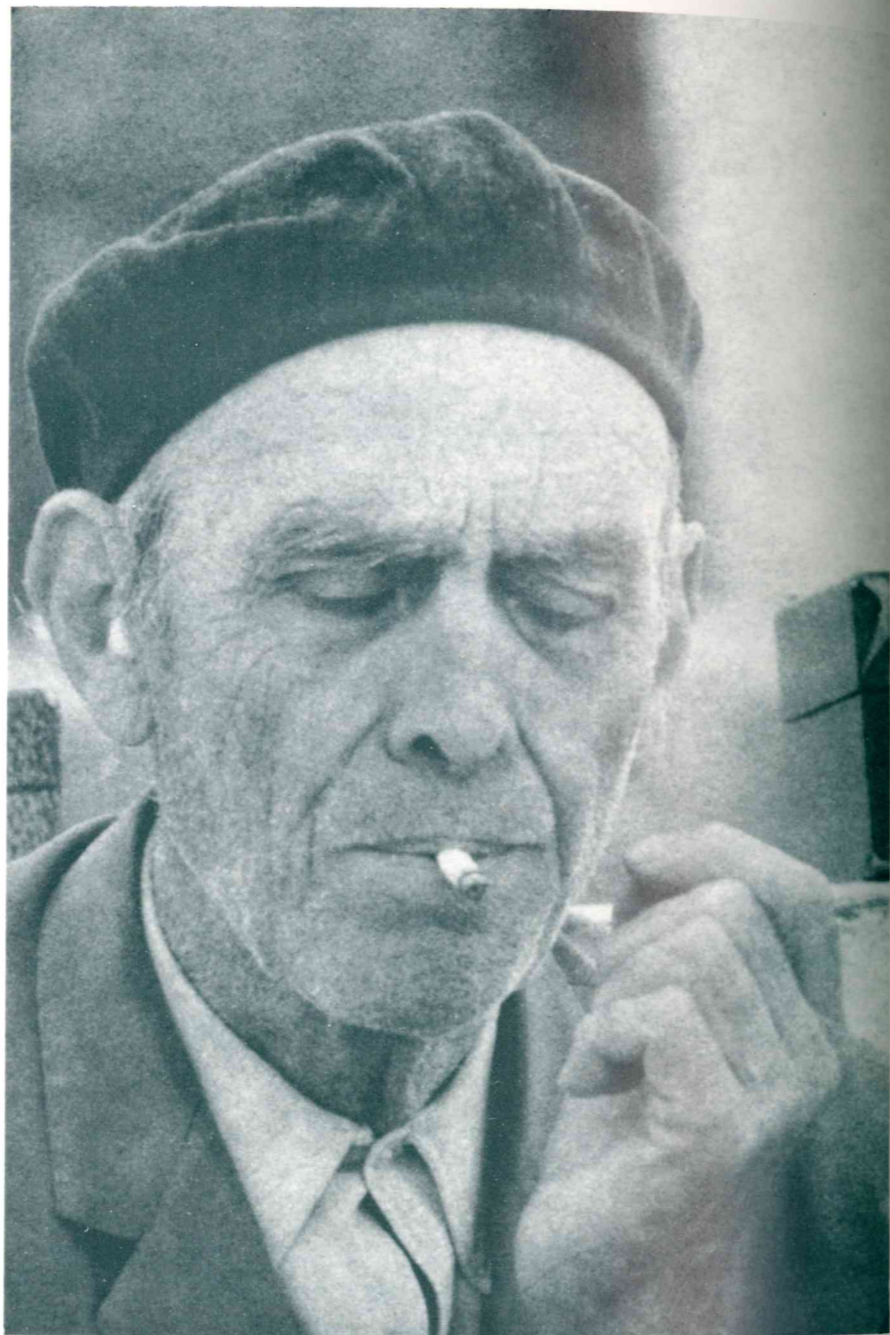
El "ti" Pasqual era un home prou xarrador i, la seua conversa s'anava desenvolupant entre lenta i pausada. Amb molta tranquil·litat es treia la petaqueta de la butxaca, l'obria, s'enrotllava un cigarret i se'l posava als llavis. Una volta l'havia encés, la conversa prosseguia.

Però el que més li agradava de tot, era fer graneres i tocar la guitarra. Va dedicar molts anys de la seua vida a fer graneres de palma i va deixar-ne de fer quan els terres fins i llueus de hui en dia van substituir els antics, que eren de fang.

Junt amb algun amic tocava la guitarra d'oïda i els agradava d'anar a les festes i divertir la gent.

La vespra d'un dia de Sant Joan, quan va escoltar que els jóvens pujaven per les Costeres cap al Fornet, se'n va anar a la Plaça per vore la plantada del xop... Un any més tornava l'estiu.

VICENTA RONDA

PROGRAMA DE FESTES

DIVENDRES 21 JUNY

- 13.00 h.- Volteig general de campanes i entrada de la Murta. A continuació s'adornaran els carrers del Fornet pels majorals.
- 23.00 h.- Revetla amenitzada pel conjunt AMIS.

DISSABTE 22 JUNY

- 13.00 h.- Volteig de campanes i "mascletà" que donaran per iniciades les festes de Sant Joan 1.985.
- 16.00 h.- Concentració a la barraca dels majorals des d'on eixirà la comitiva per a la "tallà" de l'arbret. A continuació s'oferirà un berenar al Clot de Mingot, i des d'allí, les majorettes, la banda de música, juntament amb la carrossa de les majorales i seguits tots per l'arbret, desfilaran per l'Avinguda F. Sanz Orrio, Plaça de la Creu i Plaça de l'Església, on serà plantat l'arbret.
- 23.00 h.- Gran revetla a càrrec de l'orquestra ZARABANDA.

DIUMENGE 23 JUNY

- 08.00 h.- "Despertà" i passacarrer amb la banda juvenil d'Altea i la Comissió de Festes.
- 11.00 h.- Competició d'Indor Trial.
- 16.00 h.- Cross popular.
- 17.00 h.- Partit de "futbito"
- 20.00 h.- Balls i danses populars a la Plaça de Dalt.
- 23.00 h.- Ball a la plaça de Dalt amenitzat pel conjunt CARIBE.
- 24.00 h.- "Cremà" de la Foguera Sant Joan 85. Continuarà posteriorment el ball amb la mateixa orquestra.

DILLUNS 24 JUNY

- 08.00 h.- "Despertà" i passacarrer per la banda juvenil d'Altea i la Comissió de Festes.
- 11.00 h.- Replegada de les majorales.
- 12.00 h.- Missa solemne a l'Església Parroquial. Seguidament desfilaran pels carrers del Fornet les autoritats i majorals.
- 20.00 h.- Solemne processó en honor a Sant Joan.
- 22.00 h.- Castell de Focs artificials.
- 23.00 h.- Revetla amenitzada pel conjunt OMAR.

DIMARTS 25 JUNY

- 08.00 h.- "Despertà" i passacarrer amb la banda juvenil d'Altea.
- 12.00 h.- Missa solemne de difunts a l'Església Parroquial. Anomenament dels nous majorals.
- 13.00 h.- Invitació al públic assistent a coques a la "llumà" i vi del país.
- 16.00 h.- Cross popular.
- 17.00 h.- Partida de Pilota Valenciana.
- 18.00 h.- Concurs de Cucanyes i de la tradicional Paelleta.
- 23.00 h.- Revetla a la plaça de l'Església amenitzada pels MAGNIFICS.
- 24.00 h.- Concurs de Disfrassos. Hi haurà premis.

NOTA: La Comissió es reserva el dret de modificar qualsevol dels actes.

La Comissió de Festes dona les gràcies a tot el poble d'Altea i molt especialment a totes les persones i entitats que han col.laborat en la seua preparació. Al mateix temps convida tots els veïns a decorar els seus carrers i balcons per a un millor lluïment de la festa.

BONES FESTES!

PROGRAMA DE FIESTAS

VIERNES 21 JUNIO

- 13.00 h.- Volteo general de campanas y entrada de la Murta. A continuación se adornarán las calles del Fornet por los mayores.
- 23.00 h.- Baile amenizado por el conjunto AMIS.

SABADO 22 JUNIO

- 13.00 h.- Volteo de campanas y "masclètà" dando apertura a las fiestas de Sant Joan 1.985.
- 16.00 h.- Concentración en la barraca de los mayores, de donde se saldrá en comitiva para la "tallà de l'Arbret". A continuación se ofrecerá una merienda en el Clot de Mingot, y desde allí majorettes, banda de música junto con la carroza de las mayores y seguidas de l'Arbret desfilarán por la Avenida F. Sanz Orrio, Plaza de la Creu y Plaza de la Iglesia donde se plantará l'Arbret.
- 23.00 h.- Gran verbena con la actuación del conjunto ZARABANDA

DOMINGO 23 JUNIO

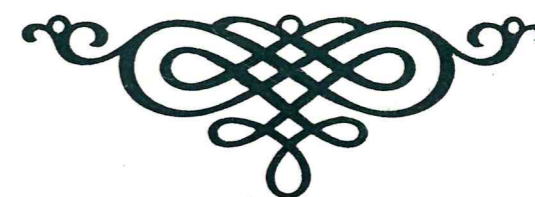
- 08.00 h.- "Despertà" y pasacalle con la banda juvenil de música y la Comisión de fiestas.
- 11.00 h.- Campeonato de Indor Trial .
- 16.00 h.- Cross popular
- 17.00 h.- Partido de "futbito"
- 20.00 h.- Coros y danzas.
- 23.00 h.- Baile en la plaza de la Iglesia amenizado por el conjunto CARIBE.
- 24.00 h.- "Cremà" de la hoguera Sant Joan 85.

LUNES 24 JUNIO

- 08.00 h.- "Despertà" y pasacalle con la banda juvenil de música y la Comisión de fiestas.
- 11.00 h.- Recogida de mayores.
- 12.00 h.- Misa Solemne en la Iglesia Parroquial
- 20.00 h.- Solemne procesión en honor a Sant Joan
- 22.00 h.- Castillo de Fuegos artificiales.
- 23.00 h.- Vebena amenizada por el conjunto OMAR.

MARTES 25 JUNIO

- 08.00 h.- "Despertà" y pasacalle con la banda juvenil de música y la Comisión de fiestas.
- 12.00 h.- Solemne Misa de Difuntos en la Iglesia Parroquial. Se nombrarán los nuevos mayores
- 16.00 h.- Cross popular.
- 18.00 h.- Concurso de cucañas y tradicional paelleta.
- 17.00 h.- Partida de pilota valenciana.
- 23.00 h.- Gran baile con el conjunto MAGNIFICS.
- 24.00 h.- Concurso de disfraces. Habrán premios.

NOTA: La Comisión se reserva el derecho de modificar cualquier acto de este programa.

La Comisión de fiestas da las gracias a todo el pueblo de Altea, especialmente a personas y entidades que han colaborado. También invita a todos los vecinos a que adornen sus balcones para un mayor lucimiento de la fiesta.

Felices fiestas de Sant Joan.